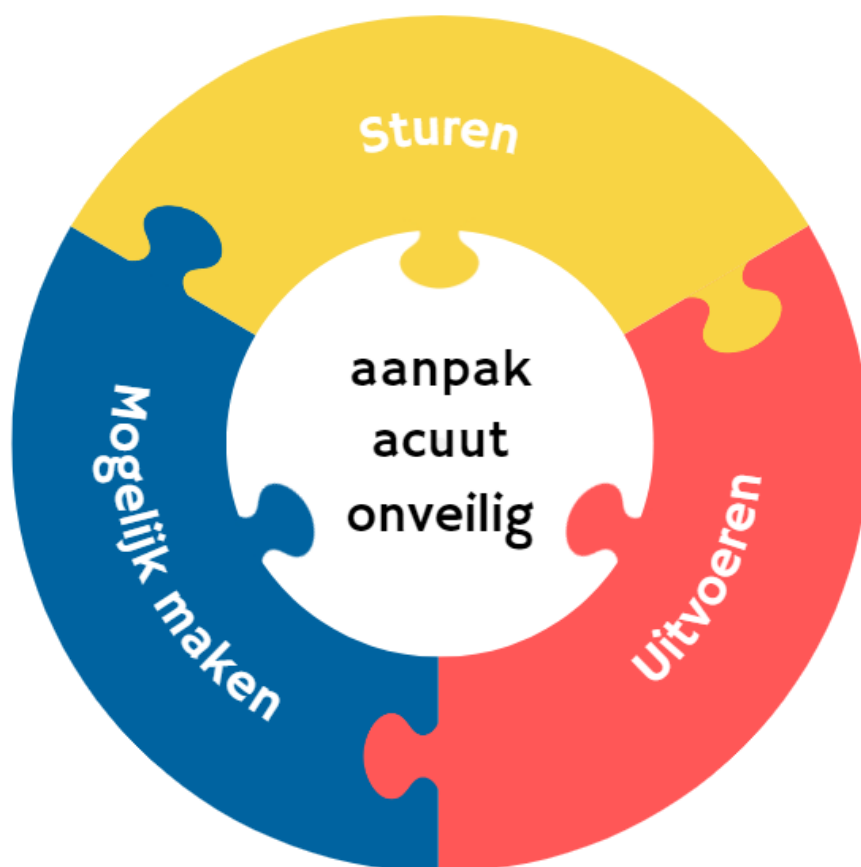

OPBRENGST BIG FIVE

ACUUT ONVEILIG

Concretisering van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie

Bestuurlijke opgave en werkplan

November 2024 | Behorend bij rapportage Big Five Acut onveilig

In samenwerking met alle Big Five deelnemers,
doorontwikkelaars en gesprekspartners

In opdracht van het Landelijk Bestuurlijk Netwerk Zorg-straat
Marieke Kleinjan en Ieta Polman

Inhoud

1	Opdracht	3
	Opdrachtgever en bestuurlijke partners	3
	Big Five op acuut onveilig.....	3
	De aanpak acute onveiligheid vraagt om verbinding.....	4
	Bestuurlijke bedding: transformatie naar samenhang, meer met minder, veiligheid voorop.....	4
2	Kernboodschap	5
	Werken aan veiligheid, het moet beter	5
	Maatschappelijke opgave: doelbinding voor en noodzaak tot samenwerken.....	5
	Geïntegreerd samenwerken vanuit integrale aanpak, het kán beter	6
	Bestuurlijke opgave: transformatie naar samenhang	6
3	Werkplan vervolgstappen	7
3.1	Sturen bestuurlijke verantwoordelijkheid	7
	Doel : commitment op opbrengst en besluitvorming tot vervolgstappen en financiering	7
	Vraagstelling en vervolgstappen	9
3.2	Uitvoeren en mogelijk maken inrichten netwerksamenwerking voor acute onveiligheid.	11
	Doel: uitwerken van de bouwstenen op de randvoorwaarden voor netwerksamenwerking	11
	Vraagstelling en vervolgstappen	11
	Juridische bedding en governance voor netwerksamenwerking bij acute onveiligheid	11
	Operationeel werkproces en kwaliteitskader	12
	Businesscase en bedrijfsvoering	13
	Systeemondersteuning.....	14
4	Samengevat Plan van aanpak Q4 2024 – Q4 2025	15

1 Opdracht

Opdrachtgever en bestuurlijke partners

Het Bestuurlijk Netwerk Zorg-Straf (BNZS) heeft, in nauwe samenspraak met het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, de opdracht geïnitieerd voor verbeterslagen in de aanpak van acute onveiligheid. Het BNZS werkt aan de aanpak Veiligheid Voorop: vroegtijdige samenwerking op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling bij samenloop van zorg en straf door Veilig Thuis (VT), de politie, het Openbaar Ministerie (OM), de drie reclasseringsorganisaties (3RO) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De aanpak Veiligheid Voorop wordt ondersteund door de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn, Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)¹.

Big Five op acuut onveilig

Vorig jaar is de innovatieve ‘beweging’ op regionaal geïntegreerde crisisinterventie verkend en opgehaald in zogenoemde ‘marathons’, waar tal van professionals aan deelnamen. De verslaglegging treft u hier: [rapportage](#), [samenvatting](#) en [mantra](#). Er bleek ook in de bestuurlijke gremia breed commitment op deze beweging, met daarbij direct de vraag om concretisering. In 2024 is, in de zogenoemde Big Five op acuut onveilig, het #hoedan op regionaal geïntegreerde crisisinterventie uitgewerkt. De opbrengst is verwerkt in een [rapportage](#) en [managementsamenvatting](#) en dit werkplan. Er wordt ontwikkelingsgericht gewerkt vanuit de methodiek van de lerende organisaties.

Verbinding met het Toekomstscenario

Er is nauwe verbinding gelegd met het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming:

1. Er is aangesloten bij sessies en er zijn gesprekken gevoerd. Zowel in de marathonsessies (2023) als in de Big Five sessies (2024) hebben verschillende projectleiders en medewerkers vanuit de proeftuinen en het programmateam hieraan deelgenomen en hun bijdrage geleverd. Daarnaast zijn ook gesprekken en overleggen geweest met een twintigtal (deel-) projectleiders vanuit het programmateam Toekomstscenario om verbindingen te leggen en tot samenhang te komen.
2. De verbeterslagen op de aanpak acute onveiligheid zijn van grote waarde voor de ambitie en voor de uitwerking van de actielijnen:
 - Actielijn 1, het werken aan veiligheid in verbinding met lokale teams: kern van de aanpak bij acuut is dat de inzet moet bijdragen aan het doorbreken van structurele patronen van onveiligheid. Dat kan alleen als er goede verbinding is tussen de ‘blijvers’ (zoals lokale wijkteams, de hulp en steun in het gezin, de sociale ondersteuners) en de ‘erop affers’ bij acuut (de professional in de crisissituatie) in nauwe samenspraak met de betrokkenen. De doelbinding op de aanpak bij acuut is erop geënt. In de Big Five werksessies, de gesprekken en de regionale verbeterpraktijk is dit uitgangspunt van werken.
 - Actielijn 2, het handelingskader om integraal systeem- en mensgericht te werken: dit is ook onderdeel in de aanpak van acute onveiligheid, zoals werken volgens de Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid en komen tot meer eenduidigheid in de verschillende methodieken, protocollen, instrumenten, bijvoorbeeld door 5 kernvragen

¹ Meer informatie: <https://vng.nl/artikelen/aanpak-veiligheid-voorop>

te stellen bij acuut onveilige situaties. Deze 5 kernvragen zijn tevens opgenomen in de GGZ zorgstandaard crisiszorg jeugd² (Akwa GGZ)). Bovendien is de grondhouding en benodigde vakkennis en attitude van de professional een belangrijk onderdeel in de aanpak van acute onveiligheid en ook als zodanig opgenomen in de rapportage.

- Actielijn 3, de inrichting van de Regionale Veiligheidsteams: in het AEF Rapport staat vermeld dat de inrichting van de crisisfunctie meegenomen moet worden en daarbij belangrijk is om in de uitwerking de uitkomsten van de marathonsessies en de ‘Big Five’ hierin mee te nemen (AEF rapport; Onderzoek inrichting Regionale Veiligheidsteams; juni 2024).
 - Actielijn 4, ontwikkelen passende juridische kaders: in de aanpak van acute onveiligheid is zowel aandacht voor de juridische bedding alsook de juridische interventies die nodig zijn om systeemgericht te kunnen interveniëren in acuut onveilige situaties. Dit onderdeel is ook als zodanig opgenomen in de rapportage.
3. Verder vervolg samen mét het programmteam Toekomstscenario in 2025 is wenselijk. Het is van belang dat het programmteam Toekomstscenario de ontwikkelingen omtrent de aanpak acute onveiligheid omarmt en planmatig meeneemt. Dat geldt overall voor de verbinding zorg-straat, de aandacht voor de brede doelgroep 0-100 en de netwerksamenwerking die, naast de mogelijke structuurwijziging, van betekenis is en blijft.

De aanpak acute onveiligheid vraagt om verbinding

Vanuit de praktijk blijkt dat situaties van acute onveiligheid in gezinnen en huishoudens zich niet alleen uiten in vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Er kan ook sprake zijn van ontwikkelingsbedreiging en/ of verward en onbegrepen gedrag dat leidt tot acuut onveilige situaties.

Dit betekent dat het nodig is dat partnerorganisaties die een rol van betekenis (kunnen) hebben in de aanpak van acute onveiligheid in gezinnen en huishoudens domeinoverstijgend samenwerken. Naast politie, VT, OM, RvdK en 3RO kun je denken aan: Gecertificeerde Instellingen (GI), Geestelijke Gezondheid Zorg (GGZ), Verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH), lokale wijkteams, Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en/of Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), Vrouwenopvang, Centrum voor Seksueel Geweld (CSG), etc.

De voortgang van de verbeteraanpak op acute onveiligheid komt om die reden terug op de agenda van de Stuurgroep Zorg & Veiligheid, waar veel van deze partners in deelnemen.

Bestuurlijke bedding: transformatie naar samenhang, meer met minder, veiligheid voorop

De politiek-bestuurlijke programma's³ die op thema's/doelgroep afzonderlijk zijn opgesteld vertonen een duidelijke samenhang waar het gaat over de verbeterlagen op de aanpak acuut onveilig:

Programma-issu	Start op eigen doelen en doelgroep Opvallende eenduidigheid op uitwerking t.a.v. acute onveiligheid
Doelgroep	Doelgroep-termen in varianten op VGR TS ⁴ april 2024 : 'kinderen en volwassenen die te maken hebben met een acute of structurele bedreiging van een gezonde en veilige thuissituatie'; 0-100.

² De hernieuwde J-GGZ zorgstandaard Crisis Jeugdzorg bevindt zich in de consultatiefase.

³ Zoals Toekomstscenario, Grip op Onbegrip, Hervormingsagenda Jeugd, IZA/GALA.

⁴ VGR TS = voortgangsrapportage Tweede Kamer van programma Toekomstscenario

Thematiek	Multicomplex/multidisciplinair in varianten op VGR TS april 2024: 'vaak hangt onveiligheid in gezinnen en huishoudens samen met andere problemen van volwassenen, zoals verslaving, schulden, woonproblemen, psychische ontregeling of een licht verstandelijke beperking'.
Bereikbaar & beschikbaar	24/7
Schaalgrootte	'Regionaal' (de indeling verschilt in de basis, maar laat ruimte voor maatwerk).
Samenwerken	Geïntegreerd, netwerksamenwerking
Doelen (effectief)	Toegankelijk & beschikbaar, kwaliteit, matched care + op waarden vergelijkbaar (zoals mens- & systeemgericht, rechts beschermend & transparant, lerend en eenvoudig)
Doelen (efficiënt)	Netwerksamenwerking, standaardisatie inkoop, kwaliteit en administratie
Plek 'acuut' in geheel	De aanpak van acute onveiligheid (veilig stellen nu) of crisis (niet acuut, wel hoog risico of dreiging) wordt in verschillende programma's pas laat genoemd. De verbinding met de aanpak bij structurele onveiligheid ⁵ krijgt weinig aandacht.

Het helpt de samenwerkende gemeenten in de regio als vanuit het landelijk opdrachtgeverschap de samenhang in de landelijke programma's wordt gezien en benut. Daarbij komt dat toewerken naar regionaal geïntegreerde crisisinterventie voor het Rijk en veel gemeenten kosten kan besparen.

2 Kernboodschap

Werken aan veiligheid, het moet beter

De aanpak van acute onveiligheid betreft alle meldingen in gezinnen en huishoudens waarbij in situaties of bij vermoedens van huiselijk geweld, kindermishandeling, ontwikkelingsbedreiging en verward en onbegrepen gedrag betrokkenen direct in veiligheid gebracht moeten worden of de check nodig is of dat moet gebeuren. De inzet vindt nu gefragmenteerd plaats zowel in de aanpak (incidenteel) als in de organisatie (ieder een eigen crisisdienst) als in de bestuurlijke opgave (verkokering aan opdrachten, financiering, verantwoording, programmasturing etc). Het sluit niet aan op de behoefte van de betrokkenen, het is niet effectief, en niet efficiënt. Het kan beter.

Maatschappelijke opgave: doelbinding voor en noodzaak tot samenwerken

De maatschappelijke opgave (doelbinding) bij het handelen in acute onveiligheid is tweeledig:

- 1) veilig stellen nu: betrokkenen direct in fysieke veiligheid brengen
- 2) aanpak acuut verbinden met aanpak structurele onveiligheid: veiligheidsafspraken maken voor directe veiligheid en zorgdragen voor een zorgvuldige overdracht naar (reguliere) hulp. En omgekeerd geldt ook: hoe beter de betrokkenen en hun hulpverleners de structurele onveiligheid in beeld hebben op wat te doen bij acuut, hoe beter de professionals bij acuut kunnen handelen volgens plan.

De Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid⁶ is daarbij integraal en methodisch richtsnoer voor handelen. De attitude van de professionals is gericht op hulp & steun en het vinden van aansluiting bij de betrokkenen (zie mij als mens, werk op ooghoogte en zoek wat past) alsook te doen wat nodig is:

⁵ Let wel: structureel is altijd ook acuut (periodes van relatieve rust wisselen af met situaties van acuut onveilig).

Omgekeerd niet (eenmalig acuut).

⁶ www.civilcare.org

veilig stellen, beschermen en/of norm stellen. Zorgvuldig en geïntegreerd samenwerken is daarbij een belangrijke kerntaak, omdat professionals elkaars expertise én taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden nodig hebben om tot een goede afweging en interventie te kunnen komen.

Deze maatschappelijke opgave geeft een noodzaak tot samenwerken. Het is een collectief doel en een gedeelde verantwoordelijkheid, leidend in de strategie van samenwerken: verschillende autonome organisaties in de domeinen veiligheid, sociaal, zorg en straf werken op basis van eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden samen om aan dit collectieve doel te kunnen bijdragen.

Geïntegreerd samenwerken vanuit integrale aanpak, het kán beter

De ontwikkeling in de praktijk laat zien hóe het beter kan. De praktijk beweegt zich toe naar regionaal geïntegreerde crisisinterventie, die 24/7 bereikbaar en beschikbaar is voor de brede doelgroep 0-100 (gezinnen en huishoudens) van acute meldingen in het zorg- en veiligheidsdomein, op het schaalniveau van de veiligheidsregio.

Door de crisisdiensten te bundelen, kan integraal, efficiënt en effectief worden gewerkt op de generieke taken in situaties van acute onveiligheid. Daarnaast is het van belang dat geïntegreerd wordt samen gewerkt op de inzet van specifieke bevoegdheden die voorbehouden zijn aan de eigenstandige organisaties (denk aan politie, GGZ, RvdK of forensische arts) die ofwel direct betrokken zijn ofwel vanwege hun eigenstandige verantwoordelijkheid betrokken moeten worden. Door geïntegreerd samen te werken houd je rekening met de grenzen van samenwerken waar ieder vanuit eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden bijdraagt aan directe veiligheid voor gezinnen en stem je het werkproces daarop af. Dit is een vernieuwende vorm van netwerksamenwerking die zowel juridisch als organisatorisch geborgd moet zijn in de uitvoering. Naast de mogelijke inrichting van Regionale Veiligheidsteams (de ontwikkelrichting vanuit het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming) is netwerksamenwerking altijd nodig tussen partners binnen de domeinen sociaal, zorg, straf en veiligheid. Inzet van expertise, interventies en/of maatregelen (hulp, bescherming, norm stellen) vindt plaats in de goede volgorde, op het juiste moment en met een goede afstemming waarin de benodigde specialisaties zijn gewaarborgd voor de diverse doelgroepen (psychiatrische problematiek, jeugd, cliënten met een beperking, forensische/medische zorg, verslaving, seksueel geweld, opvang, etc.).

Kernpartners (aannemers, beoordelaars, erop affers) bij acuut onveilig zijn in de meeste gevallen de politie, Veilig Thuis, de acute GGZ, de jeugdbescherming/ jeugdwerkers en/of maatschappelijke werk. Aanhakers en blijblijvers zijn organisaties die een eigen verantwoordelijkheid hebben op de interventies bij acuut, zoals RvdK, forensische artsen, vrouwenopvang, lokale wijkteams etc. Ook zij maken deel uit van de netwerksamenwerking.

Het operationeel werkproces kent een eigen workflow op instroom (bereikbaar), doorstroom (beschikbaar) en uitstroom (overdracht). Inrichtingskeuzes binnen deze werkstroom maken het mogelijk met regionaal maatwerk tot een goede, effectieve en efficiënte aanpak te komen.

Bestuurlijke opgave: transformatie naar samenhang

De doelbinding voor samenwerken komt alleen tot realisatie als er commitment op is en bestuurlijke verantwoordelijkheid genomen wordt. Er moet gewerkt worden aan meer eenvoud en transparantie, duidelijke regels op rechtsbescherming met oog voor de betrokkenen die het aangaat en realiteitszin ten aanzien van de beperkte inzet van mensen en middelen. Dit kan worden bewerkstelligd door:

- Strategie van samenwerken: het werken vanuit de bedoeling staat voorop. Eerst wordt gekeken naar het collectieve doel, om vervolgens prioriteiten te stellen en dan te bepalen wie wat kan bijdragen.
- Borging van de randvoorwaarden voor netwerksamenwerking:
 - Governance: het besturen en beheersen van netwerksamenwerking en verantwoordelijkheid en zeggenschap binnen het netwerk
 - Vertrouwen: bereidheid van een partij kwetsbaar te zijn. De ene partij heeft hierbij positieve verwachtingen over intenties en motieven van de andere partij
 - Netwerkmanagement: regelen en coördineren van processen in het netwerk door procesafspraken te maken, oriënteren op de inhoud en te verbinden
 - Transactiekostenbenadering: het streven naar een zo hoog mogelijk rendement voor zo min mogelijk transactie/coördinatiekosten.

3 Werkplan vervolgstappen

De ontwikkeling naar een regionaal geïntegreerde crisisinterventie is in de rapportage onderbouwd en uitgewerkt. Dit werkplan is eraan gekoppeld en maakt de bestuurlijke opgave voor de vervolgstappen concreet op de onderdelen 'sturen', 'uitvoeren' en 'mogelijk maken'. Ook bij de vervolgstappen worden zowel professionals, managers en beleidsmedewerkers van de betrokken organisaties en gemeenten als ervaringsdeskundigen uitgenodigd om mee te doen.

3.1 Sturen | bestuurlijke verantwoordelijkheid

Doel : commitment op opbrengst en besluitvorming tot vervolgstappen en financiering

Landelijk niveau

Het bestuurlijk commitment is vorig jaar reeds op het niveau van alle partners in het Bestuurlijk Netwerk Zorg-Straf uitgesproken met daarbij het voornemen tot landelijke besluitvorming over te gaan als er voldoende concrete bouwstenen zijn voor de doorontwikkeling in het brede taakveld 'acut onveilig'.

Er is geen landelijk besluitvormende tafel Zorg & Veiligheid op het niveau van de opdrachtgevers. Besluitvorming is in landelijke gremia nog vaak ingedeeld naar domein: zorg, straf, sociaal, veiligheid. Landelijke programma's bestrijken meerdere domeinen maar zijn veelal exclusief ingedeeld naar doelgroep of probleemveld: jeugd, huiselijk geweld, verward en onbegrepen, zeden et cetera. Dit geldt ook voor financiering van projecten op doelgroep/ domeinen/ probleemvelden. Het biedt kansen voor cofinanciering door financiering op doelgroep / domeinen/ probleemvelden niet uit te sluiten, maar juist in te sluiten omdat het onderdeel is van de totale aanpak.

Omdat alle situaties van (voortdurende of dreigende) onveiligheid 'acut' kunnen zijn is de aanpak een puzzelstuk op alle domeinen en in alle programma's. Er is met succes vanuit het BNZS verbinding gelegd met de landelijke Stuurgroep Zorg & Veiligheid waar bijvoorbeeld ook de GGZ en de ZVH

vertegenwoordigd zijn. En er is verbinding gelegd om tot meer samenhang te komen met meerdere programma's dan alleen het Toekomstscenario, evenals met de meerjarenplannen van de kernpartners op veiligheid: politie, Veilig Thuis, GGZ en jeugdbescherming/jeugdzorg. Uit dit alles bleek dat het commitment verder is dan gedacht: er is een verrassend eensgezinde opgave om te komen tot regionaal geïntegreerde crisisinterventie. Voor het vervolg wordt vanuit het Platform Sociaal Domein (de VNG-veiligheidsadviseurs) actief meegedacht en ondersteund op het versterken van de verbinding met de gemeenten en de veiligheidsregio's, zoals de verbinding op het AVE-model (Aanpak Voorkomen Escaleren), de concrete projecten vanuit het programma Grip op Onbegrip en de aansluiting die de regioadviseurs hebben bij het Strategisch Beraad Sociaal Domein. Let wel: de transformatie op samenhang staat in de kinderschoenen, er is nog een hele weg te gaan. De eerste stappen zijn gezet, waarbij de aanpak acute onveiligheid onderdeel is van deze grotere maatschappelijke opgave.

De verbetering op de aanpak bij acute onveiligheid gebeurt niet probleemgericht (probleemoplossing/ontwerp- besluit- implementatie) maar ontwikkelingsgericht (wat is de bedoeling, wat gaat er goed, wat kan er beter, wat zijn de concrete stappen vooruit, wat is daarbij nodig). Iedere stap vooruit vraagt opnieuw commitment op wat de vorige stap heeft opgeleverd en wat de volgende stap vraagt en nodig heeft.

Zoals eerder genoemd zijn de verbeteringen in de aanpak van acute onveiligheid transformatief en innovatief, omdat deze van waarde zijn voor de ambitie van het Toekomstscenario als ook kansen bieden voor partners om zorgvuldig, methodisch en geïntegreerd samen te werken binnen de domeinen zorg, straf, sociaal en veiligheid. De transformatie naar samenhang komt dan daadwerkelijk dichterbij.

Regionaal niveau

Het Bestuur van de Veiligheidsregio (de samenspraak van burgemeesters) lijkt in de taakstelling (nog) niet het aangewezen gremium voor besluitvorming op regionale verbeteringen op de aanpak van acuut onveilig. 'Crisis' ziet daar toe op rampenbestrijding, openbare orde en veiligheid. Dat neemt niet weg dat zorg en veiligheid steeds meer in verbinding komen op het niveau van de veiligheidsregio, bijvoorbeeld vanwege:

- regionale samenwerking via een gemeenschappelijke regeling (Alles voor één; Zaanstreek-Waterland, Wij zijn Hecht; Hollands Midden) of
- uitbreiding van het regionaal veiligheidsoverleg naar een regionaal *zorg- en veiligheidsoverleg* (driehoekplus- of vierkants- overleg: burgemeesters, wethouder(s) zorg, sociaal en welzijn, politie en openbaar ministerie) of
- de Stuurgroepen Zorg- en Veiligheidshuizen (niveau veiligheidsregio) steeds vaker een taakstelling als Stuurgroep Zorg & Veiligheid krijgen.

Er is in die zin (nog) geen eenduidigheid in de regio's op de organisatie van de bestuurlijke overleggen Zorg & Veiligheid. Er is dus ook geen eenduidig antwoord op de vraag hoe en bij welke regionale tafel de doorontwikkeling geadresseerd kan worden. Het is nagaan welke weg het beste werkt⁷:

⁷ De regio-adviseurs zorg & veiligheid van het landelijk platform sociaal domein (<https://vng.nl/artikelen/contactgegevens-regioadviseurs-zorg-veiligheid>) denken graag mee over de meest kansrijke weg voor de regio. Inge Zwaan en Nicolette Piekaar zijn landelijk contactpersoon voor de opdracht op acuut onveilig.

- Vanuit de ontwikkeling in de praktijk op lokaal niveau naar verbreding op regionaal niveau⁸
- Vanuit de landelijke tafels naar de regionale overleggen⁹
- Vanuit de kernpartners bij acuut onveilig (zoals VT, politie, jeugdbescherming) naar de bestuurlijke tafels¹⁰
- Via de regionale netwerken zorg-straft (RNZS; aanpak Veiligheid voorop, op het niveau van de 10 arrondissementen met een logische indeling op politieregio en VT-regio).

Vraagstelling en vervolgstappen

Vraagstelling:

- waarop wordt nu **commitment** en **besluitvorming** gevraagd?
- op welke **bestuurlijke gremia** is commitment nodig voor het voortzetten van de verbeterlagen op acuut onveilig naar een regionaal geïntegreerde crisisinterventie?

Vervolgstappen bestuurlijke verantwoordelijkheid

Commitment op de maatschappelijke opgave en noodzaak tot samenwerken	
Er wordt commitment gevraagd op de maatschappelijke opgave voor de aanpak acute onveiligheid en de erkenning dat hiervoor domeinoverstijgende samenwerking nodig is. Maatschappelijke opgave is tweeledig: <ol style="list-style-type: none"> 1. veiligstellen nu 2. verbinden aanpak acuut op structureel onveilig (directe veiligheid en zorgvuldige overdracht) Domeinoverstijgende samenwerking betekent geïntegreerd samenwerken in situaties van acute onveiligheid in gezinnen/ huishoudens waar sprake is van (een vermoeden van): huiselijk geweld, kindermishandeling, ontwikkelingsbedreiging jeugdige, verward en onbegrepen gedrag (of een combinatie daarvan).	
Planning	Q4 2024
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Agendering bestuurlijke gremia (landelijk en regionaal) • Betrekken van landelijke en regionale programma's

Besluitvorming op vervolgstappen: bouwstenen, cofinanciering en handreiking

⁸ Bijvoorbeeld in Oost-Nederland waar onder supervisie van de Bestuurlijke Stamtafel Zorg en Veiligheid – Noord Oost Gelderland de verkenning heeft plaatsgevonden op 'samen op in acuut' tussen politie, Veilig Thuis Noordoost Gelderland en Jeugdbescherming Gelderland (SEZ-team) met als ambitie bestuurlijk te verbreden naar heel Gelderland.

⁹ Bijvoorbeeld vanwege de agendering in de VNG-Cie JZO die etoe leidt dat de doorontwikkeling op acuut op de agenda van regionale overleggen Zorg- & Veiligheid komt.

¹⁰ Bijvoorbeeld vanwege de Meerjarenagenda van het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (integrale crisisfunctie) en het landelijk portfolio van de Nationale Politie (Een aanpak Zorg & Veiligheid). Beide kennen een ambitie op regionaal geïntegreerde crisisinterventie. Deze partners agenderen eigenstandig het onderwerp aan de bestuurlijke tafels.

Doel	<p>Om de verdere ontwikkeling naar een regionaal geïntegreerde crisisinterventie mogelijk te maken is concrete uitwerking nodig op de voorwaarden voor netwerksamenwerking. De uit te werken bouwstenen daarvoor zijn: :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juridische bedding en governance • Operationeel werkproces en kwaliteitskader • Bedrijfsvoering en businesscase • Systeemondersteuning (informatievoorziening en monitoring) <p>Hiervoor is cofinanciering nodig om de bouwstenen te kunnen realiseren. Daarnaast is het belangrijk om te komen tot een handreiking die voldoende toereikend is voor landelijke én regionale besluitvorming t.b.v. het realiseren van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie.</p>
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe aan de bouwstenen invulling wordt gegeven is uitgewerkt in onderdeel 2 en 3, inclusief plan van aanpak. T.b.v. de besluitvorming op financiering van de vervolgstappen wordt separaat een kostenraming aan het BNZS toegezonden. • Verkennen cofinancieringsmogelijkheden voor uitwerken van de bouwstenen en handreiking. • Verkennen behoeften gemeenten op de inhoud van de handreiking.
Planning	<p>Q4 2024: besluitvorming en (co)financiering voor vervolg Q1- Q2 2025: uitvoering (zie onderdeel 2 en 3) inclusief handreiking Q3-Q4 2025: besluitvorming realisatie regionaal geïntegreerde crisisinterventie</p>

Bestuurlijke gremia voor commitment en besluitvorming	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk Netwerk Zorg en Staf: landelijk netwerk veilig thuis, raad voor de kindbescherming, politie, reclassering, openbaar ministerie • Ministerie VWS: Directie Maatschappelijke ondersteuning (initiatief om vanuit verschillende programma's (IZA/GALA/WOZO, Hervormingsagenda jeugd/Toekomstscenario en Grip op onbegrip/ZONMW) mogelijkheden op tafel te krijgen om doorontwikkeling te ondersteunen • Ministerie JenV: portefeuilles verward, huiselijk geweld/kindermishandeling en jeugdbescherming (aanpak Veiligheid voorop) • Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG): commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs, commissie Bestuur en Veiligheid, ambtelijk en wethoudersoverleg centrumgemeenten vrouwenopvang. • Klankbordgroep en Stuurgroep Zorg & Veiligheid; inclusief voorbereiding interne afstemming bij de direct betrokken organisaties (zoals naast partners zorg/straf, de Jeugdzorg NL, Nederlandse GGZ, GGD en Vereniging Managers Zorg- en Veiligheidshuizen).
Planning	Q4 2024 (huidige opdracht)
Agenderen opbrengst Big Five en vervolgstappen op landelijke en regionale tafels	<ul style="list-style-type: none"> ☐ BNZS: 11/11, LNZS: 12/11, 10/12 ☐ Stuurgroep Zorg en Veiligheid: 25/9 en 4/12 ☐ VNG: <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk overleg centrumgemeenten vrouwenopvang: 12/11 • Wethoudersoverleg centrumgemeenten vrouwenopvang: 28/11 • Commissie ZJO: 12 december ☐ VWS: 25/9 en nu bilateraal in de uitvoering van de werkafspraken ☐ JenV: binnen het ministerie komen op teamniveau (inclusief MT) de portefeuilles verward, huiselijk geweld en jeugdbescherming (inclusief Toekomstscenario) bij elkaar om de vraag naar samenhang te verkennen, de aanpak Veiligheid voorop wordt daarin meegenomen.

3.2 Uitvoeren en mogelijk maken | inrichten netwerksamenwerking voor acute onveiligheid

Doel: uitwerken van de bouwstenen op de randvoorwaarden voor netwerksamenwerking

Vraagstelling en vervolgstappen

Vraagstelling:

- wat zijn nu de landelijke stappen om duidelijkheid te krijgen over de **juridische bedding en governance** voor regionaal geïntegreerde crisisinterventie?
- welke stappen kunnen worden gezet om te komen tot een helder en concreet **operationeel werkproces en kwaliteitskader** die voor regio's nuttig kunnen zijn?
- welke stappen kunnen worden gezet om inzicht te krijgen in de **kosten/baten analyse** voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie en wat betekent dat voor de **bedrijfsvoering**?
- hoe kan een regionaal geïntegreerde crisisinterventie **optimaal vanuit informatietechnologie worden ondersteund** zodat dit bijdraagt aan de doelbinding (veilig stellen, verbinden acuut met structureel) en domeinoverstijgende samenwerking?

Vervolgstappen inrichten netwerksamenwerking voor acute onveiligheid

Juridische bedding en governance voor netwerksamenwerking bij acute onveiligheid

Randvoorwaarde: governance

Opgave juridische bedding voor netwerksamenwerking

- Maak duidelijk hoe wet- en regelgeving de netwerksamenwerking als kerntaak van organisaties verankert.
- Geef duidelijkheid over de juridische bedding voor regionaal geïntegreerde crisisinterventie
- Geef duidelijkheid over de reikwijdte van de wettelijke taken van de kernpartners bij de aanpak van acute onveiligheid, waaronder het bekrachtigen van de wettelijke taakstelling van Veilig Thuis op 24/7 bereikbaarheid en beschikbaarheid conform art 4.1.1, lid 2a, WMO Uitvoeringsbesluit.

Opgave governance voor netwerksamenwerking

- Verken en adresseer wat nodig is voor het samentrekken van de regioindeling Veiligheidsregio en Veilig Thuis en Zorg- en Veiligheidshuizen en verken welke regionale tafels besluiten kunnen nemen op de doorontwikkeling van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie binnen een veiligheidsregio, zoals:
 - Het maken van afspraken over inkoop en contracten, zoals 1 opdracht, 1 financiering en 1 verantwoording,
 - Het duidelijk maken wat ieders belang, bijdrage en rollen in de uitvoering zijn
- Maak duidelijk hoe de governancestructuur van ofwel de 'leading organisation' ofwel de 'netwerk administrative organisation' (NAO) bedding kan geven aan regionaal geïntegreerde crisisinterventie.

Onderzoek hierbij in ieder geval Veilig Thuis als mogelijke ‘stabiele moederorganisatie’ voor de variant leading organisation en het Zorg- en Veiligheidshuis als mogelijke ‘netwerk administratieve organisatie’. Betrek hierbij besluitvorming in landelijke programma’s voor zover relevant (denk aan koersbesluit Regionaal Veiligheidsteam in programma Toekomstscenario).

N.B.: de nieuwe ‘samenwerkingswetten’ WGS en WAMS (Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden en Wetsvoorstel Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein) geven ruimte aan de juridische bedding en aan de governance. Ook de onlangs aangenomen wetwijziging WMO (per 1 januari 2025) houdt in dat naast het delen van informatie door Veilig Thuis met de politie en de Raad voor de Kinderbescherming ook informatie gedeeld kan worden met het OM, de reclassering en Slachtofferhulp Nederland.

Doel	Duidelijkheid over de juridische bedding en de daarbij gewenste governancestructuur voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg en afstemming met landelijke juristen (Léon Sonnenschein en Esther Lam) in nauwe samenspraak met regionaal voorlopers en i.i.g. een vertegenwoordiging van ZVH, VT en gemeenten/VNG om te onderzoeken hoe de nieuwe wetten (WAMS / WGS) en de zorg- en veiligheidshuizen een rol van betekenis kunnen zijn voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie • Overleg en afstemming met (landelijke) juristen, VNG en VT hoe de taakstelling van VT moet worden geïnterpreteerd in kader van beschikbaarheid en wat nodig is voor landelijke eenduidigheid • Activiteiten opvolgen die volgen uit bovenstaande
Resultaat	Een helder beeld wat nodig is om een regionaal geïntegreerde crisisinterventie juridisch te borgen en wat dit betekent voor de governancestructuur
Planning	<p>Q4 2024: afstemming en overleg met (landelijke) juristen, VT en VNG</p> <p>Q1 2025: activiteiten opvolgen die volgen uit onderzoek naar de mogelijkheden</p> <p>Q2 2025: resultaat opleveren</p> <p>Q3-Q4 2025: besluitvorming realisatie regionaal geïntegreerde crisisinterventie (zie 3.1)</p>
Opdrachtgever	LNZS/ BNZS (trekker), samen op met (leden) Stuurgroep Zorg en Veiligheid
Ondersteuning	<p>Q4 2024: Procesbegeleiders Ieta Polman en Marieke Kleinjan (huidige opdracht)</p> <p>Q1- Q4 2025: landelijke procesbegeleiders (nader te bepalen)</p>

Operationeel werkproces en kwaliteitskader

Randvoorwaarden: netwerkmanagement en vertrouwen

Opgave

- Definieer op regionaal niveau de crisistaken en crisisinterventies die bijdragen aan de doelbinding voor acuut onveilige situaties (veiligstellen nu, directe veiligheid, zorgvuldige overdracht) én bepaal met elkaar de organisatie en de workflow op instroom (soort melding, bereikbaarheid en beschikbaarheid), doorstroom (inhoud, activiteiten en samenwerking met) en uitstroom (overdracht) van meldingen op acute onveiligheid.
- Draag zorg voor netwerkmanagement om de activiteiten in goede banen te leiden, zoals het bieden van heldere kaders, het stimuleren van binding en vertrouwen om te werken aan een gezamenlijk

	<p>doel en het zorgen voor erkenning en waardering voor wat goed gaat en het bieden van een lerende omgeving voor wat beter kan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Draag zorg voor eenduidigheid waar dat kan door actief op taal en methodiek af te blijven stemmen met andere ontwikkelopdrachten, zoals Handelingskader TS, Zorgstandaard GGZ, Eén entree Seksueel geweld en de ontwikkelopgave op systeemondersteuning van netwerksamenwerking bij Ketenregie (ministerie JenV).
Doel	Concreet maken wat nodig is om te komen tot een helder en operationeel werkproces en kwaliteitskader voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie en op welke wijze een lerende omgeving kan worden ge(waar)borgd.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal drie regio's faciliteren in de doorontwikkeling naar een regionaal geïntegreerde crisisinterventie (West-Brabant, Haaglanden en Oost-Nederland). Neem hierin ook de uitkomsten van de pilot vierde kolom meldkamer in regio West-Brabant in mee¹¹. • Satéprikkerbijeenkomsten met als concreet doel meer eenduidig methodisch en zorgvuldig samenwerken. Dat kan concreet op onder meer: <ul style="list-style-type: none"> ○ processtappen ○ kernvragen bij acuut ○ veiligheidsplan ○ handelingskaders/ (zorg)standaarden ○ juridische interventies • Lerende netwerken ondersteunen en onderzoeken wat nodig is voor borging van een lerende omgeving • Ondersteunen regionale ontwikkeling(en)
Resultaat	Op hoofdlijnen een helder werkproces voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie, inclusief netwerkmanagement en samenhang met de aanpak op structurele onveiligheid en hoe een lerende omgeving gewaarborgd kan worden voor het stimuleren van onderling vertrouwen
Planning	Q4 2024 – Q4 2025
Opdrachtgever	LNZS/ BNZS (trekker) en cofinanciering met andere partijen (nader te bepalen)
Ondersteuning	Q4 2024: Procesbegeleiders Ieta Polman en Marieke Kleinjan (huidige opdracht) Q4 2024 – Q2 2025: drie regionale projectleiders op opdracht regionale doorontwikkeling (nader te bepalen) Q1- Q4 2025: landelijke procesbegeleiders (nader te bepalen)

Businesscase, bedrijfsvoering en realisatiekracht

Randvoorwaarden: netwerkmanagement en transactiekostenbenadering

Opgave

- **Businesscase:** werk de maatschappelijke en financiële businesscase uit op basis van een aantal regionale (door-)ontwikkelingen en zorg voor een landelijk gezamenlijke analyse. Houd daarbij rekening met de randvoorwaarden voor netwerksamenwerking: governance, vertrouwen, netwerkmanagement en transactiekostenbenadering.
- **Bedrijfsvoering:** beoordeel op basis van de maatschappelijke en financiële businesscase de impact van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie op de bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld door inzicht te geven

¹¹ Zie rapportage Opbrengst Big Five aanpak acuut onveilig, paragraaf 6.1; praktijkvoorbeeld.

	<p>in hoe de investering de (structurele) operationele kosten kan verlagen en de productiviteit kan verhogen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatiekracht: zorg dat in de regio's en bij de (landelijke) organisaties voldoende slagkracht aanwezig is om doorontwikkeling te realiseren. Houd hierbij rekening dat de ontwikkelopgave per regio verschillend kan zijn.
Doel	Inzichtelijk maken wat de impact is voor het realiseren van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie op het gebied van middelen, mensen, kosten/baten, overhead, verwachte werkload, et cetera en wat dat betekent voor de bedrijfsvoering
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • De doorontwikkeling in de regio's kan de basis zijn om te komen tot een goede landelijke financiële en maatschappelijke kostenbaten-analyse vanuit de transactiekostenbenadering. Neem hierin ook de uitkomsten van de pilot vierde kolom meldkamer in regio West-Brabant in mee¹².
Resultaat	Een heldere en eenduidige omschrijving van de voorgenomen investering, een goed beeld van de kosten en baten en een inschatting van de haalbaarheid en de risico's voor een regionaal geïntegreerde crisisinterventie en wat dit betekent voor de bedrijfsvoering
Planning	<p>Q4 2024: opdrachtomschrijving voor uitwerken van een businesscase</p> <p>Q1-Q2 2025: uitvoering opdracht door extern bureau</p> <p>Q3-Q4 2025: besluitvorming realisatie geïntegreerde crisisinterventie (handreiking)</p>
Opdrachtgever	LNZS/ BNZS (trekker) en cofinanciering met andere partijen (nader te bepalen)
Ondersteuning	<p>Q4 2024: procesbegeleiders Ieta Polman en Marieke Kleinjan (voorzet opdrachtomschrijving)</p> <p>Q1-Q2 2025: extern bureau</p> <p>Q1- Q4 2025: landelijke procesbegeleiders (nader te bepalen)</p>

Systeemondersteuning

Randvoorwaarden: informatievoorziening en monitoring

Opgave

- Verken de mogelijkheden voor systeemondersteuning t.b.v. netwerksamenwerking zodat dit bijdraagt aan de doelbinding (veilig stellen, verbinden acuut met structureel) en domeinoverstijgende samenwerking. Denk hierbij aan verrijken, triage, casusoverleggen, informatie delen en verwerken, monitoren, et cetera.
- Verken de mogelijkheden wat nodig is om de effectiviteit van een regionaal geïntegreerde crisisinterventie te kunnen meten en wat dit vraagt van monitoring zodat (bestuurlijk) bijgestuurd kan worden waar nodig.

Doel	Inzichtelijk maken op welke wijze systeemondersteuning (informatievoorziening en monitoring) kan bijdragen aan de doelbinding en inrichting van netwerksamenwerking voor acute onveiligheid
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiten en afstemmen met afdeling Ketenregie van ministerie JenV die 15 samenwerkfuncties uitwerken die ondersteunend kunnen zijn voor de netwerksamenwerking.

¹² Zie rapportage Opbrengst Big Five aanpak acuut onveilig, paragraaf 6.1; praktijkvoorbeeld.

	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van duidelijke afspraken over registratie en wijze waarop wordt gemonitord, om zodoende een eenduidig beeld te kunnen krijgen van de omvang van de meldingen op acute onveiligheid • Het ontwikkelen van concrete prestatie-indicatoren om de effectiviteit en doelmatigheid van de aanpak te kunnen monitoren en te toetsen • Aansluiten en afstemmen met het Programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming die Athena Instituut heeft gevraagd om een Traject Maatschappelijke Effecten en Monitoring te begeleiden. Mogelijk dat deze ontwikkelingen ook binnen de aanpak van acute onveiligheid meegenomen kunnen worden. • Aansluiting zoeken bij de mogelijkheden die het instrumentarium op het AVE-model (Aanpak Voorkomen Escalatie) mogelijk geeft om ook vanuit de IVZ-functie (integrale veiligheidszorg) van gemeenten en veiligheidsregio tot meer samenhang te komen.
Resultaat	Systeemondersteuning voor regionaal geïntegreerde crisisinterventie is verkend en het is helder hoe en op welke wijze deze landelijk ofwel regionaal geborgd kan worden.
Planning	Q4 2024: aansluiten en afstemmen met ketenregie JenV voor aanpak acute onveiligheid Q1-Q2 2025: verkennen naar mogelijkheden om invulling te kunnen geven aan de overige activiteiten die zijn genoemd Q3-Q4 2025: besluitvorming realisatie geïntegreerde crisisinterventie (handreiking)
Opdrachtgever	LNZS/ BNZS (trekker) en cofinanciering met andere partijen (nader te bepalen)
Ondersteuning	Q4 2024: Procesbegeleiders Ieta Polman en Marieke Kleinjan (huidige opdracht) in afstemming met ketenregie JenV Q1- Q4 2025: landelijke procesbegeleiders (nader te bepalen)

4 Samengevat | Plan van aanpak Q4 2024 – Q4 2025

	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3/Q4 2025
Bestuurlijke verantwoordelijkheid	Commitment maatschappelijke opgave en besluitvorming vervolgstappen verbeterlagen acute onveiligheid	Handreiking t.b.v. besluitvorming		Besluitvorming realisatie regionaal geïntegreerde crisisinterventie
Inrichten netwerksamenwerking acute onveiligheid	Juridische bedding en governance			
	Werkproces en kwaliteitskader			
	Businesscase, bedrijfsvoering en realisatiekracht			
	Systeemondersteuning			